

KUMPPANUUS- MAATALOUS

LUOMU
LIITTO.

Mitä on kumppanuusmaatalous?

- Pitkäkestoista yhteistyötä tuottajan ja kuluttajan välillä
- Kuluttajat sitoutuvat kaudeksi kerrallaan ostamalla osuuden tulevasta sadosta etukäteen. Kausi voi olla kokonainen vuosi, kasvukausi tai muutama kuukausi tuotannon luonteesta riippuen.
- Kumppanuusmaataloudessa tuotanto voi olla esimerkiksi vihanneksia, hedelmiä ja marjoja, liha- tai maitotuotteita, hunajaa, jauhoja tai munia.
- Tarkoituksena on tuottajan ja kuluttajan lähentyminen ja luottamuksen vahvistuminen, mitä edistetään suoramyynnillä, sitoutumisella, avoimella tiedonkululla sekä jakamalla hyviä ja huonoja satovuosia.
- Tuottajavetoista (yksi tila tai tilojen yhteistyönä) tai kuluttajavetoista
- Kuluttajat voivat myös viljellä keskenään ns. yhteisöviljelyssä.

Useimmiten kumppanuusmaatila tarjoaa osakkailleen laajan valikoiman erilaisia vihanneksia koko satokauden ajan. Satoa toimitetaan yleensä viikoittain tai joka toinen viikko niin, että osakkaat joko hakevat satokassin valmiiksi pakattuna tilalta tai muusta noutopisteestä tai keräävät sen ohjeiden mukaan pellolta itse. Satokaudesta maksetaan viljelijälle etukäteen. Osakkuuden hinta muodostuu tuotantokustannuksista ja viljelijän palkasta. Sen kohtuullisuutta kuluttajalle voi testata laskemalla, kuinka paljon viikoittainen sato-osuus maksaa, ja verrata hintaa siihen, kuinka paljon satoa olisi todennäköisesti viikoittain odotettavissa per asiakas. Kuluttajien välisessä yhteisöviljelyssä työ, kustannukset ja sato puolestaan jaetaan, kuten kuluttajat keskenään sopivat.

Peruseriaatteet

- Paikallisuus/lähiruoka
- Suoramyynti tuottajalta kuluttajalle ilman välikäsiä
- Tuottajalle maksetaan kaudesta etukäteen.
- Avoin keskustelu tuottajan ja kuluttajan välillä sato-odotuksista ja viljelytavoista
- Läpinäkyvä talous (mistä osakkuuden hinta muodostuu)
- Reilu tuottajahinta (liittyy läpinäkyvään talouteen)
- Solidaarisuus eli viljelyn riskien ja onnistumisten jakaminen: sadon koko luonnollisesti vaihtelee kaudesta toiseen tuottajan ammattitaidosta huolimatta.
- Kestävä ja vastuullinen maatalous: maaperästä, luonnonvaroista ja monimuotoisuudesta huolehtimista tavalla, joka ottaa tulevat sukupolvet huomioon
- Vuoropuhelu sekä yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden vahvistaminen osapuolille sopivilla tavoilla, esimerkiksi viikkokirjeet tilalta, talkoopäivät, yhteiset illalliset, oman sadon korjuu
- Tuottajan ja kuluttajien välisen luottamuksen sekä yhteisen ymmärryksen vahvistaminen
- Kuluttajien välisessä yhteisöviljelyssä sovelletaan samoja periaatteita huomioiden samalla se, että kaikki osallistuvat viljelyyn.

Miksi kumppanuusmaatalous?

- Tuoretta ja maukasta ruokaa läheltä ilman välikäsiä
- Vuorovaikutus tuottajan ja kuluttajan välillä lisääntyy.
- Tietoa ruoan alkuperästä ja tuotannosta
- Tavoitteena reilu toimeentulo ja arvostusta tuottajalle
- Maksetaan tuotannosta etukäteen ja jaetaan ruoantuotannon riskejä.
- Yhteistä sitoutumista ruoantuotantoon ja luottamuksen rakentamista
- Edistetään (paikallista) ruokaomavaraisuutta.
- Pyrkimys kestävään ruoantuotantoon
- Ruokaturvaa paikallista ruoantuotantoa tukemalla ja joissain tapauksissa itsekin siihen osallistumalla
- Yhteenkuuluvuutta ja yhteisöllisyyttä
- Vahvistetaan luonto- ja ruokasuuhdetta.
- Yksi keino lisää myydä tilan tuotteita suoraan: kaikki tuotteet kumppanuusmaatalouden kautta tai vain osa, kunhan asiasta on selvästi kerrottu
- Uusi tapa ajatella ruoantuotantoa: kumppanuusmaatalous on muutakin kuin ruokaa

Jokainen kumppanuusmaatalous on omanlaisensa, joten sen merkitykset osallistujilleen vaihtelevat tapauksen mukaan. Mitä kumppanuusmaatalous voisi merkitä sinulle?

Kumppanuusmaatalous vaatii onnistuakseen hyvinvoivan viljelijän ja tyytyväisiä jäseniä, jotka haluavat sitoutua kaudesta toiseen. Tärkeää on yhteinen ymmärrys siitä, mistä kumppanuusmaataloudessa on kyse, millainen sato olisi mahdollisesti odotettavissa ja miten hinta muodostuu. Yhteenkuuluvuutta lisäävät keskustelu, kuulumiset tilalta ja osallistuminen tilan toimintaan sekä yhteiset tapahtumat sen mukaan kuin on luontevaa. Ajatuksia, tarpeita ja toiveita kannattaa huomioida puolin ja toisin. Tuottaja ja kuluttaja ovat osa samaa ruoantuotantoyhteisöä!

Kumppanuusmaatilan osakkuus voi myös tarkoittaa esimerkiksi yhden tai useamman hedelmäpuun ja marjapensaansatoa, josta osakas maksaa kasvukauden alussa. Osakas voi kauden päätteeksi tulla itse korjaamaan osuutensa tai saada sen kotiin toimitettuna, joskus jopa jatkojalostettuna lisämaksua vastaan. Eläintuotteiden kohdalla osakkuus voi tarkoittaa esimerkiksi yhdestä eläimestä saatavaa lihaa, "oman" mehiläispesän hunajaa tai osakkaiden kesken jaettavaa, kumppanuustilan kanalan tuottamaa munamäärää.

Mikko Niipala

 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Tietokortti on tuotettu osana KUMAKKA – Kumppanuusmaataloudella kestävyyttä, kilpailukykyä ja maatalouden arvostusta -hanketta, jota toteuttavat Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti ja Luomuliitto EU:n maaseuturahaston tuella.

CC BY-SA 4.0

Kirjoittajat: Anniina Hillebrandt,
Ritva Mynttinen

Lisätietoja:
www.luomuliitto.fi/tietoa-luomusta
www.kumppanuusmaatalous.fi

**LUOMU
LIITTO.**